

Posudek vedoucího práce

Nikola Vondráčková, **Poloha a podoba popravišť na Královéhradecku**. Bakalářská práce. Hradec Králové 2017, 92 stran textu, 35 stran obrazové přílohy.

Závěrečná práce se věnuje tématu, které se dlouhodobě těší zájmu řady badatelů. Většina z nich však zpracovává a interpretuje převážně prameny písemné (smolné knihy, korespondence s apelačním soudem, městské knihy). Mimo jiné zásluhou P. Sokola se na toto téma počalo v posledních desetiletích nahlížet i paradigmatem archeologie. Charakteristickou podobu popraviště v raném novověku na našem území představovaly šibenice. Tyto stavby byly nedílnou součástí příměstské kulturní krajiny. Během obrozeneckých reforem však tato místa exekucí poměrně rychle zanikla. Naštěstí se jedná mimo jiné o dobu, kdy na našem území probíhalo první systematické mapování, která se tradičně označuje jako tzv. 1. vojenské mapování, či josefské. Na jednotlivých sekčních listech je tak řada šibenic ještě zakreslena. Kartografové též používali různé znaky pro zakreslení jednotlivých poloh.

Pro několik regionů v České republice již soupis poloh jednotlivých šibenic vznikl. V oblasti východních Čech, však se však archeologii toto téma nadále vyhýbalo, ačkoliv má tato oblast díky řadě badatelů (historiků) poměrně dobře zpracovaný listinný materiál (zejména zásluha J. Francka). Zadání práce tedy znalo jasně: vypracovat katalog lokalit souvisejících s výkonem hrdelního práva na území Královéhradeckého kraje (v dnešních hranicích). Zpracovat k jednotlivým polohám i rešerši dosavadního historického bádání. Hlavním úkolem však bylo určit co nejpřesnější polohu jednotlivých šibenic a zhodnotit tak archeologický/památkový potenciál těchto lokalit.

Výchozím pramenem pro vytvoření soupisu se pro badatelku stala práce B. Roučky z roku 1957. Rešerši dosavadní historické literatury N. Vondráčková rovněž zvládla velmi dobře. Při pročítání textu je zřejmé, že se jí podařilo dohledat i tituly vyšlé na přelomu 19./20. století, tak často regionální a hůře dostupné články/monografie. Další část práce, tedy určení co nejpřesnější polohy, je rovněž zpracována na dobré úrovni. Přes všechny limity josefského mapování lze po pečlivé komparaci s katastrálními mapami 19. století a s 2. vojenským mapováním promítnout do dnešní krajiny. Nutno zmínit, že autorka nepracovala pouze s josefským mapováním, ale pro oblast východních Čech využila i další kartografické a ikonografické prameny (zejména pojící se s válečnými událostmi války o Bavorské dědictví). Autorka se též pokusila lokalizovat o šibenice, které nebyly zaznamenány na žádné mapě, či obrazu, a to na základě výpovědi pomístních jmen, regionální literatury. Hlavní část práce je věnována 39 lokalitám s písemnými či hmotnými doklady hrdelního práva, u nichž se podařilo určit přesně či pouze rámcově polohu popravišť a rovněž jsou zmíněny i lokality, jejichž interpretace hrdelního práva či polohy popraviště je problematičtější. U některých lokalit lze diskutovat přesnost určení jejich polohy, to je však způsobeno možnostmi a limity pochopení/uchopení josefského mapování. U šibenice lokalizované k Nechanicím je pak diskutabilní, zda není objekt šibenice mylně interpretován a zaměněn se statkem s paralelním dvorem. Ocenit naopak lze i snahu badatelky přímo v terénu zhodnotit některé lokality s potenciální možností dochování reliktních. Bohužel smutným výsledkem práce mimo jiné je, že se na sledovaném území patrně již nenachází povrchové relikty, které lze identifikovat jako šibenice.

N. Vondráčková naplnila zadání tématu a zároveň splnila i požadavky kladené na závěrečné bakalářské práce.

Práci proto s radostí doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové 8. ledna 2018